

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

«Ρήμα δ' έργμάτων χρονιώτερον βιοτεύει εκτός αν πρόκειται για κάποιον γαιήοχον, ένοσίχθονα, καλλιπάρειον, νεκροδέγμονα και κηρόπλαστον: η μετάφραση ως δυνητική αναγκαιότητα»

**Η διάλεξη θα πραγματοποιηθεί:
την Τρίτη, 31 Μαΐου 2022, 3 μ.μ. στην αίθουσα Προβολών (κτήριο
Γραμματείας) του ΤΘΣ.**

Ας σημειωθεί ότι, μολονότι η διάλεξη απευθύνεται στους προπτυχιακούς φοιτητές της κατεύθυνσης θεατρολογίας, είναι ανοιχτή και για τους φοιτητές της κατεύθυνσης της θεατρικής πρακτικής και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

* Θα δοθούν Βεβαιώσεις Παρακολούθησης στους/τις ενδιαφερόμενους/ες.

Αντικείμενο της διάλεξης:

Η μετάφραση δεν μεταφέρει απλά τις λέξεις. Μεταφέρει, με στόχο να τον αναγεννήσει, έναν χαμένο, κατά το μάλλον ή το ήττον, κόσμο σε ένα νέο περιβάλλον, το οποίο απέχει όχι μόνο χρονικά από τον μακρινό του συγγενή, αλλά και όσον αφορά τις γνώσεις μας για εκείνον.

Τύποις και ουσία η μετάφραση αποτελεί δύσκολο εγχείρημα. Δεν αρκεί η γνώση του λεξιλογίου, του συντακτικού ή της γραμματικής μιας γλώσσας. Απαιτεί γνώση του κόσμου στον οποίον έζησε ο ποιητής, των επιρροών και των προσλαμβανουσών του, του συνολικού του έργου και της πορείας του μέσα σε αυτό. «Μετάφραση νοείται εκείνη που κρατάει τις αξίες του πολιτισμού που αντιπροσωπεύει ο συγγραφέας και όχι εκείνη που αντικαθιστά τις δικές μας. Όσοι δοκίμασαν την αντικατάσταση αυτή και ζήτησαν να παρουσιάσουν το ξένο έργο στην ατμόσφαιρα της δικής μας σύγχρονης ζωής και γι' αυτό έσβησαν απ' αυτό όσα στοιχεία δεν ήταν για μας ζωντανά, παραγνώρισαν τη μεγάλη μορφωτική αξία που έχει ακριβώς η διαφορετική αντίκρουση και έκφραση του κόσμου». Ο Ι.Θ. Κακριδής χαρακτηρίζει «ξένο» οποιοδήποτε έργο επιδέχεται ή υπόκειται σε μετάφραση. Εκεί βρίσκεται η αρχή της επίπονης διαδικασίας.

Το λογοτεχνικό είδος αποτελεί ήσσονος σημασίας ζήτημα. Ο κάθε ποιητής αποτελεί αυτόνομο είδος. Ο κομποφακελορρήμων Αισχύλος, ο ρακιοσυρραπτάδης και στωμυλιοσυλλεκτάδης Ευριπίδης, ο λεξιπλάστης Αριστοφάνης, αλλά και νεότεροι ξένοι, ο Σέξπιρ, ο Μολιέρος, ο Στριντμπεργκ, ο Τσέχωφ, ο Μπέκετ, αποτελούν όλοι ξεχωριστά είδη, με ανάγκες που άπτονται όχι μόνο της γλώσσας, αλλά της θέασης τους στη ζωή και την τέχνη.

Με την παρούσα εισήγηση θα διερευνηθεί η πιστότητα της μεταφραστικής προσπάθειας επιμέρους σημείων στους *Όρνιθες* και στη *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη στις παραστάσεις του Κ. Κουν (1959, 1975) και Α. Σολωμού (1972) αντίστοιχα.

Επιπλέον θα προσεγγιστούν τα εξής ερωτήματα: ποια στοιχεία συντελούν, ώστε να θεωρηθεί επιτυχημένη μια μετάφραση; Ποιος έχει «δικαίωμα» μετάφρασης; Είναι η προσθαφαίρεση κειμένου δικαίωμα του μεταφραστή; Υφίσταται ο όρος «θεατρική μετάφραση»; Είναι δυνατόν να μην μεταφράζεται ικανοποιητικά κάποιο εξαφανισμένο είδος;

Λίγα λόγια για τον ομιλητή

⇒ Ο Χαρίσιος Ευστρατίου, φιλόλογος, θεατρικός παραγωγός και σκηνοθέτης, είναι κάτοχος ΒΑ από το Trinity Saint David του University of Wales, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές του με ειδίκευση στην κλασική φιλολογία (Hons. Classics with Greek). Η πτυχιακή διπλωματική εργασία του είχε τίτλο: *Oedipus: Sophocles and P.P. Razolini*. Προχώρησε σε μεταπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, στην ειδίκευση της Λατινικής Φιλολογίας (τίτλος μεταπτυχιακής διατριβής *Ο Σενέκας σε Σκηνική Παρουσίαση: Oedipus*, κύρια επιβλέπουσα Ι. Παπαδοπούου). Από το 2016 είναι υποψήφιος διδάκτορας στην Αρχαία Ελληνική Φιλολογία του ίδιου Τμήματος με θέμα της διδακτορικής διατριβής του *Ο Αριστοφάνης σε Σκηνική Παρουσίαση*. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια και ημερίδες, ενώ έχει διδάξει ως συνεπικουρία και ως ακαδημαϊκός βοηθός ενισχυτικά μαθήματα της ειδικότητάς του (π.χ. μυθολογία και τραγωδία, αρχαίο μέτρο, αρχαία ελληνική γλώσσα) στο ΔΠΘ και στο θερινό σχολείο για το αρχαίο δράμα ως παραστατική τέχνη που διοργανώνει το Π.Μ.Σ. του Τ.Ε.Φ.